

**ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА
ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ
КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ
В УМОВАХ ВИЩОЇ ШКОЛИ**

**ЗБІРНИК
НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ**

УДК 373.2 (06)

П86

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
факультету дошкільної та спеціальної освіти
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 4 від 16 жовтня 2018 року)*

Головний редактор:

Кушнір В.М. - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Редакційна колегія:

Семчук С.І. - доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри дошкільної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Гаврилюк С.М. - доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри дошкільної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Скрипник Н.І. - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

П86 Професійна підготовка вихователів закладів дошкільної освіти на засадах компетентнісного підходу в умовах вищої школи: збірник науково-методичних праць. / [За заг. ред. В.М. Кушнір]. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2018. – 90 с.

УДК 373.2 (06)

ЗМІСТ

Авраменко О.О. ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	6
Аргат Н.М., Кушнір В.М. ВЗАЄМОДІЯ ЗДО І СІМ'Ї В УМОВАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	9
Бегас Л.Д. НЕВРОЗОПОДІБНЕ ЗАЇКАННЯ З НЕВРОТИЧНИМИ НАШАРУВАННЯМИ	11
Волинець Л. С., Гаврилюк С.М. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ХУДОЖНЬОЇ ТВОРЧОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	14
Волосенко А.В., Скрипник Н.І. ПІЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ГАРМОНІЙНИХ СТОСУНКІВ МІЖ ДІТЬМИ І ДОРΟΣЛИМИ	17
Гаврилюк С. М., Поліщук О.В. ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГА – ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	20
Денисюк Г.Ю. Скрипник Н.І. ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ШЕСТИРІЧОК ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА АДАПТАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У ШКОЛІ	23
Дичок Т.П. РОЛЬ АРТ-ТЕРАПІЇ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	26
Журавко Т. Дука Т.М. НАЦІОНАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ	29
Іщенко Л.В. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОСТІ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНИКА В КОЛЕКТИВНИХ ВЗМИНАХ З ОДНОЛІТКАМИ	31
Іванова Т.В., Кушнір В.М. ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ВИХОВАТЕЛЯ ДО ВЗАЄМОДІЇ ІЗ СІМ'ЄЮ.....	36

Карпаук Л.П. СУЧАСНІ ПІДХОДИ СТАТЕВО-РОЛЬОВОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	38
Колісник Л.В. РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДОШКІЛЬНИКІВ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ	40
Кравчук Н. П. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ (ФАХОВОЇ) КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	47
Кропка С.А. НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ СУПРОВОДУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПРАКТИКИ ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ	52
Кушнір В. М. КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПРОФЕСІЙНІЙ СИСТЕМІ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ	56
Леценко О. І. Залізник А. М. ОСОБЛИВОСТІ МОРАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ	59
Мельникова О. М. СЮЖЕТНО-РОЛЬОВА ГРА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	61
Недайборщ Н.М., Бугенко О.В. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ В УМОВАХ ІНТЕРНАТНОГО ЗАКЛАДУ	64
Попиченко Н.О., Попиченко С.С. РОЗВИТОК ДОСЛІДНИЦЬКИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	66
Семчук Б.І. ОСОБЛИВОСТІ МЕДІЙНОГО ВПЛИВУ НА СОЦІАЛІЗАЦІЮ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	69

Семчук С.І. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗДО	72
Скрипник Н. І ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ІНТЕРЕСУ СТУДЕНТІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	75
Чередник А. А. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ-РЕАБІЛТОЛОГА ДО РОБОТИ З ДІТЬМИ З ПОРУШЕННЯМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ.....	78
Черніженко В. В., Попиченко С.С. ПСИХОЛОГІЧНІ КОМПОНЕНТИ МОРАЛЬНОЇ СФЕРИ ДОШКІЛЬНИКА.....	81
Чорненька О.В. Бутенко О.Г. ВИХОВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ДИТЯЧОГО САНАТОРІУ ЯК ЗАСІБ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ.....	84
Колонтаєвська С. В. ДИТЯЧА МУЛЬТИПЛІКАЦІЯ ЯК ЗАСІБ ВИХОВАННЯ ОСНОВ КУЛЬТУРИ ПОВЕДІНКИ ДОШКІЛЬНИКІВ	86

Колісник Л.В.

*викладач кафедри спеціальної освіти,
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини,
м. Умань.*

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДОШКІЛЬНИКІВ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Виховний процес у своєму історичному поступі завжди певним чином був пов'язаний з тією філософською проблематикою, яка осмислювала на відповідному світоглядному рівні ставлення людини до світу, сутність культури, вихідні цінності буття людини в світі, співвідношення її свободи і відповідальності її творчі здібності, креативність, форми й типи людської ментальності. Характер вирішення цієї проблематики визначав і типи виховних процесів, на основі яких формувалась і розвивалась особистість [1,5].

Діти з особливими освітніми потребами вимагають до себе особливої уваги, нетрадиційних форм, методів, засобів навчання та виховання. Їх чутливість до сприйняття засобів мистецтва, ігрової діяльності, розумової діяльності, засобів впливу спонукають педагогів до постійного пошуку новітніх педагогічних технологій.

На формування особистості дитини впливає багато чинників, серед яких чільне місце посідає культура й мистецтво. Поступово знайомлячись з культурною спадщиною людства, дитина прилучається до її цінностей, збагачує власний життєвий досвід, має можливість творчо застосовувати набуті знання у притаманних їй видах діяльності. Відповідно, розвивається уява, мислення, комунікативні навички, вміння розуміти іншого тощо.

Музика, художнє слово, зображувальне мистецтво, театр стають для дитини джерелом переживання радощів, відкривають дитині мистецтво, забезпечують багатство вражень. В. Сухомлинський зазначає: «Кожна дитина не тільки сприймає, але й малює, творить, створює. Те, як дитина бачить світ, - є своєрідною художньою творчістю. Образ, що сприйняла й одночасно створила дитина, несе в собі яскраве емоційне забарвлення. Діти переживають бурхливу радість, сприймаючи образи навколишнього

світу і додаючи до них що-небудь з фантазії. Емоційна насиченість сприйняття – це духовний заряд духовної творчості» [2].

Поняття «творчість» широко використовується у повсякденному житті та науковій літературі. Проте існують труднощі щодо його значення. До основних понять «творчості» належать такі:

Творчість - це діяльність людини, в якій вона створює нові об'єкти та якості, схеми поведінки й спілкування, нові образи та знання;

Творчість є вищою формою активності та самодіяльності людини;

Творчість - це суто людська діяльність; це не лише створення суспільно значущого продукту, творчістю можна назвати всі ті «відкриття», які людина робить особисто для себе; творчими є майже всі психічні процеси, за винятком, може, автоматизованих дій;

Творчість – це потреба в само актуалізації, повній і вільній реалізації своїх здібностей та життєвих можливостей.

Аналізуючи наведені визначення, робимо висновок, що творчість – це людська діяльність, у процесі якої особистість, задовольняючи потреби в реалізації своїх здібностей, створює нові знання, об'єкти, схеми поведінки, робить власні «відкриття».

Поряд із поняттям «творчість» вживається й «креативність». Креативність розглядається вченими як характеристика творчого потенціалу особистості. За словником термінів «Дошкільна освіта», «креативність – це рівень творчої обдарованості, здатності до творчості, що складає досить стійку характеристику особистості». Отже, поняття «творчість» та «креативність» характеризують особистість.

Як вказує Л. Паламарчук, творчість є напруженою роботою, якій передують тривалий період накопичення вражень про навколишній світ, сприйняття, аналізу явищ, подій, усвідомлення власного ставлення до них. Але це більше стосується дорослих. Для дитини-дошкільника пізнання навколишнього світу складає сенс її життя, творчість є ніби продуктом цього пізнання. Зважаючи на психологію особистості дитини-дошкільника, не можемо не зупинитися на особливостях дитячої творчості. Аналіз праць науковців дозволяє стверджувати що:

Творчі прояви у дитини спостерігаються досить рано. Але, на жаль, наука не має достатньо повної характеристики творчих проявів дитини раннього віку. Зумовлене це насамперед тим, що кожна дитина індивідуальна, отже, творчі прояви в кожній окремої дитини будуть

притаманні тільки цій дитині, хоча, безумовно, є й типові творчі прояви, характерні для дітей-дошкільників;

· Для дитячої творчості характерним є непередбачуваність, спонтанність. Творчі процеси найчастіше протікають на несвідому рівні, а свідомість фіксує лише їхній кінцевий результат. Причому не все, що дивує дитину, буде дивувати дорослого, оскільки світ дитини – своєрідний, непізнаний, індивідуальний – є таким, що не завжди піддається дорослому поясненню;

· І у творчій, і в будь-якій іншій діяльності дитині властиві всеохоплююча допитливість, дослідження світу: від «Що це таке?» до «Хочу знати все!». Пізнавальна активність дитини спрямована не тільки на пізнання окремого предмета чи явища, а й на розпізнання його устрою, причини, мети, призначення, способу використання й таке інше. Пізнавальний інтерес є важливою складовою пізнавальної активності. Він зростає в процесі накопичення дитиною досвіду пізнавальної діяльності, що також виявляється у дитячій творчості;

· Дитині властивий потяг до казок, віршів, музики, картин, загалом – до мистецтва. Однією з характерних рис дитини раннього та дошкільного віку є відчуття прекрасного, прагнення до красивого. З народження дитину приваблюють ритмічні рухи, музичні звуки, яскраві кольори, виразна міміка, голоси дорослих та дітей. Поступово у неї формується естетичне сприйняття, яке стає основою, «матеріалом» для творчої діяльності;

· Формування творчих здібностей у дітей, як правило пов'язана з грою. Адже давно відомо, що гра є провідною діяльністю дитини дошкільного віку, а отже – й «веде» за собою розвиток дитини. Дошкільнята малюють і – грають, танцюють і – грають, конструюють і – грають, називають слова, вигадують казки й постійно грають. Грають навіть тоді, коли займають серйозною справою. Через гру, експериментування, творчість іде пізнання дитини навколишнього світу. У грі дитина робить спроби знайти своє місце у житті;

· Розвиток цих здібностей вимагає створення певних умов, за яких дитина почуватиметься вільною від впливу дорослого. Коли діти захоплені, вільні, безтурботні, творче рішення приходить ніби саме собою. Дитина дивується, радіє результатам. Творчі прояви наявні там, де відсутні заборона, стримування, певні знання, моральні принципи тощо.

Л. Виготський вказував, що у дитячій творчості велику роль відіграє комбінування цілого та частин, реального та вигаданого. Отже, в самостійній діяльності або під час спільних з дорослим ігор дитині слід ненав'язливо розкривати прийоми творчого мислення, вчити її помічати незвичне;

- Креативність є однією з базових характеристик дитини дошкільного віку, що характеризує активну позицію особистості, готовність ухвалювати миттєві рішення, допитливість, здатність коментувати процес та результати діяльності, стійку мотивацію досягнень, розвинену уяву, а також здатність до створення творчого образу, який характеризується оригінальністю, варіативністю, гнучкістю та рухливістю.

Отже, дитяча творчість – своєрідна сфера дитячого життя. Займаючись нею, дитина діє, спілкується з дорослими та однолітками.

Якщо спостерігати за дітьми та проаналізувати їхню діяльність, можна помітити, що все, чим вони займаються, є своєрідною творчістю: дитина пізнає властивості оточуючих предметів; «грає» зі словами, промовляючи низку звуків рідної мови, й створює незвичні слова; експериментує з різними матеріалами; просто грає. У грі малюк має змогу по експериментувати, багаторазово виконати будь-яку дію, від якої він отримує задоволення і, можливо, різні результати. Якщо будь-яку справу малюка розглядати як своєрідну гру - творчість, то у ній будуть розвиватися такі важливі характеристики, як:

- Швидкість думки – здатність до генерування якнайбільшого числа ідей. Фактично – кількість ідей, що виникають за одиницю часу.

- Гнучкість мислення – здібність легко переходити від полярних за змістом явищ одного класу до іншого. У процесі творчості необхідно вміти гнучко змінювати стратегію й тактику творчого пошуку, переключатися з однієї ідеї на іншу, вміти переносити ідеї з одного об'єкта на інший і бути готовим до отримання парадоксального рішення;

- Оригінальність – здатність формувати нові, неочікувані ідеї, що відрізняються від загальноприйнятих;

- Сміливість – здатність сприймати рішення в ситуаціях невизначеності;

- Допитливість – відкритість та інтерес до більш глибокого вивчення окремих видів дитячої діяльності: образотворчої, музичної, театральної, літературної тощо.

У методичній літературі згадується ще одне поняття, пов'язане з творчістю, - творчі здібності. Як показують наукові дослідження й досвід педагогів-практиків, творчі здібності виявляються з п'ятого року життя, але це зовсім не означає, що до цього моменту їх не слід розвивати. Навпаки, чим раніше дитину навчать спостерігати, пояснювати незвичайне, дивуватися оточуючим явищам, предметам, експериментувати тим ґрунтовніше підготують її до прояву власне творчих здібностей. Творчість багато в чому визначається вмінням порізного висловлювати свої почуття та уявлення про навколишній світ. Для цього слід навчити дитину бачити предмет з різних боків, уміти, враховувати різні ознаки предмета, створювати образ. Необхідно, щоб дитина не тільки вільно фантазувала, а й спрямовувала свою фантазію, творчі здібності на вирішення різноманітних завдань.

Щоб сформувати творчі здібності, дитині необхідно накопичити якнайбільше вражень про навколишній світ під час виконання різних видів діяльності. Пізніше дитина зацікавиться процесом творчості спочатку в тому виді діяльності, який їй сподобається найбільше, а потім – в усіх притаманних дошкільникам видах діяльності (гра, малювання, конструювання, гра на шумових та музичних інструментах, співи й танці, театралізована діяльність, читання та розігрування сюжетів знайомих літературних творів, складання віршів чи казок, праця, ліплення, аплікація, ігри з геометричними фігурами або графічними символами, експериментування тощо). Сформувавши в дитини інтерес до будь-якого (або декількох) видів діяльності, вам вдається захопити вихованця процесом творчості.

1. Іноді діти не можуть самі визначити, що їм дійсно подобається. Щоб визначити це, спостерігайте за дитиною, коли вона діє самостійно, та спробуйте дати відповіді на запитання: «Чим зайнята дитина?», «Чи проявляє вона самостійність у доборі матеріалів для діяльності?», «Чи вміє запросити до діяльності товаришів?», «Як домовляється про її хід?», «Чи проявляє дитина наполегливість у досягненні поставленої мети?», «Чи отримує дитина задоволення від самого процесу діяльності?», «Чи

наявні в обраній дитиною діяльності продукти творчості?», «Чи радіє їм дитинна?», «Чи дивують вони малюка?».

2. Для розвитку творчості необхідно створити відповідні умови, що впливають на позитивний стан та спричиняють прояву у дошкільників розумової активності, витримки, саморегуляції. Насамперед це стосується належного психологічного оточення. Також слід пам'ятати про наявність необхідних для творчої діяльності матеріалів. Вони завжди мають бути доступними для дитини. При цьому не важливо, яким чином дитина буде їх використовуватиме (за власним призначенням чи якимось інакше). Головним є факт дії, власне експериментування, пізнання властивостей, способів дії з тим чи іншим предметом або матеріалом.

3. За В. Сухомлинським: «Дітям не треба багато говорити, не слід багато їм розповідати, слово – не цяцька, а словесне перенасичення – одне з найшкідливіших перенасичень. Дитині треба не тільки слухати слово вихователя, але й мовчати; в цю мить вона думає, осмислює почуте та побачене». Обережно, лагідно, ненав'язливо підтримуйте прагнення дитини до творчості. Співчуйте невдачам малюка, підтримуйте творчі пошуки дитини, ставтеся до процесу із симпатією та теплотою. У жодному разі не давайте негативної оцінки дитячій творчості. Будьте терплячі до «дивних» ідей дитини.

4. Відповідайте на численні запитання дитячі запитання. Підтримуйте бажання дитини пізнавати навколишній світ, особливо заохочуйте цікаві та глибокі запитання дітей. Час від часу залишайте дитину на самоті. Надмірне опікування може заважати дитячій творчості, а нав'язування допомоги може сприйматися як порушення меж особистої свободи. У пізнанні навколишнього світу навчіть дитину дослухатися власної інтуїції. Разом із «Як ти вважаєш?» і «Що ти думаєш з цього приводу?» - частіше цікавтеся «Що ти відчуваєш?».

5. Навчіть дитину поважати іншу точку зору, пояснивши, що таке ставлення є необхідною умовою для того, щоб оточуючі поважали думки дитини. Уважно стежте за власним висловлюванням, не критикуйте інших, особливо – в присутності дитини. Позитивні відгуки створюють у дитини почуття захищеності. Навчіть дитину керувати негативними

емоціями й не піддаватися поганому настроєві. Вчіть її помічати добре й красиве у житті. Відкрито висловлюйте власні почуття дитині. Діти, які переконані у любові та повазі батьків, швидше розвиваються. Не бійтеся проявляти власну індивідуальність, не приховуйте власні творчі прояви. Головне, щоб ваша творчість була доброю, приносила радість та задоволення іншим. Станьте взірцем неординарної творчості особистості для своїх дітей.

6. За В. Біанкі, збережіть у своїй душі дитину: безпосередність, доброзичливість, чистоту думок, мрію, довірливість, казку, захоплення від відкриття світу, доброту. Коли дитина опановує основи творчої діяльності, пропонуйте їй разом з іншими й творчі завдання.

Серед шляхів розвитку пізнавальної активності, самостійності, творчості, самореалізації дітей у багатьох дослідженнях учених підкреслюється необхідність використання у роботі з дошкільниками різноманітних завдань-навчальних, розвивальних, пізнавальних, інтелектуальних, трудових, нестандартних, творчих. При цьому слід зазначити, що в існуючих роботах на жаль, мало приділяється уваги розробці творчих завдань з урахуванням індивідуальних проявів дітей дошкільного віку.

Творчі завдання передбачають розуміння дитиною проблеми, яка викликає теоретичні чи практичні утруднення, і для її розв'язання необхідно знайти спосіб дії.

У психолого-педагогічній літературі можна зустріти різноманітну кількість класифікацій творчих завдань, але, як і у випадку з визначенням сутності терміна «творчі завдання», ще й досі немає єдиної загальноприйнятої системи.

Список використаних джерел:

1. Бех І.Д. Виховання особистості. Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади: науково методичний збірник. Книга друга – Київ: Либідь, 2003. – 341с.
2. Сухомлинский В.А. Сердце отдаю детям. – К: Радянська школа, 1974. – 288с.

Кравчук Н. П.

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри психології та педагогіки розвитку дитини, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ (ФАХОВОЇ) КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Сучасний ринок праці формує запит на фахівців, що володіють професійними знаннями та вміннями, мають високо розвинуті організаційно-діяльнісні, світоглядні, когнітивні і мотиваційно-цільові якості. Так, науковці Г. Беленька [20], В. Бобрицька [28] та ін. наголошують на необхідності переходу в навчанні на результат, тобто сучасний випускник ВПНЗ повинен відповідати новим запитам ринку, вміти вирішувати різні життєві ситуації та мати якісну *професійну (фахову) компетентність*, яка є фундаментом фахової підготовки майбутнього педагога.

Найбільш ґрунтовно *проблема формування фахової компетентності* працівників дошкільної освіти висвітлена в монографії Г. Беленької. Автор вважає, що настав час змінювати усталені підходи до розуміння сутності поняття «фахова (професійна) компетентність вихователя». Не можна розглядати професійну компетентність педагога-дошкільника лише як когнітивний компонент педагогічного професіоналізму та основу професійного мислення, свідомості й самосвідомості [19]. Описуючи вимоги до фахової компетентності педагога, Г. Беленька вказує, що вони «розкриваються через площину його практичної діяльності, сферу тих повноважень, які покладає на фахівця суспільство. Сучасний педагог, якого очікує суспільство, має бути свідомим і самостійним у своїй діяльності, знати, до чого прагнути, що є в реаліях, що йому треба робити і чому робити саме так, оцінювати наслідки своєї професії і нести за них відповідальність [1, с. 6]. Науковець вказує й на те, що процес формування професійної компетентності ніколи не завершується і тягнє до безконечності [1, с. 30].